

2018

ARKEOLOGIA

Aranzadiren udako indusketak

Ikerketa arkeologikoak Aranzadi Zientzia Elkarteak udan garatzen duen jarduera nagusietako bat dira. Koba, dolmen, herrixka, galtzada, gaztelu, ermita eta abarretan erregistratzen den informazioa ezinbestekoa da gure iragana ezagutzeko eta gure ondarea kontserbatzeko.

Aranzadiren ikerketa arkeologiko horiek bertako zuzendarien, ikasleen eta bertan inplikaturako pertsona guztien boluntariotza-lanari esker egiten dira. Era berean, udalekin eta aztarnategiak dituzten udalerrietako herritarrekin lankidetzan garatzen dira. Hori guztia dela eta, eskerrak eman nahi ditugu boluntariotza arkeologiko horrengatik; izan ere, horrela izan ezean, proiektuak ezingo lirateke burutu.

Parte hartzeko, laguntzeko eta ikasteko interesa duten pertsonen eskariari erantzuteko, informazio-liburuxka hau egin da; bertan, Aranzadik 2018an jendearentzat zabalik dituen indusketen oinarizko informazioa aurkituko duzu.

Aranzadiko indusketetan parte hartu nahi baduzu elkarteko bazkide izatea derrigorrezkoa da. Indusketa batetarako hautatua bazara eta bazkidea ez bazara, **esteka** honetan bazkide-alta eskatu beharko duzu. Behin bazkidea zarenean honakoa jasoko duzu:

- Munibe Antropologia -Arkeologia aldizkariaren ale bat
- Munibe Natur Zientziak aldizkariaren ale bat
- Aranzadiren urtekaria - Aranzadiana
- Aranzadiren indusketetako kamiseta eta bisera
- Elkartearen ekintzei buruzko buletin elektronikoak

Interesa baduzu, izena eman dezakezu ondorengo formularioan 2018ko maiatzaren 18ra arte.

FORMULARIORA SARTU

SAN ADRIAN - LIZARRATE

(ZEGAMA-SEGURA-IDIAZABAL, GIPUZKOA)

Mota: Indusketa arkeologikoa koban

Kronologia: Goi-paleolitoa, Erromanizazioa, Brontze Aroa, Erdi Aroa, Aro Modernoa.

Indusketa-datak: uztailaren 16-28

Zuzendaritza: Alfredo Moraza, Manu Ceberio, Jesus Tapia

Hizkuntza: elebiduna (gaztelania eta euskara)

Prezioa: doakoa (ostatua eta mantenua barne).

Leku-kopurua: 10

Laguntzaileak: Gipuzkoa eta Arabako Partzuergo Nagusia, Zegamako, Segurako, Idiazabalgo, Asparrenako, Donemiliagako eta Zeraingo udalak, Gipuzkoako Foru Aldundia, Aizkorri Parkea.

San Adrian-Lizarrate kobako aztarnategia da; bertan, goi-paleolitotik hasita XX. mende arteko material arkeologikoak jasotzen dira. Suharrizko tresnak, hezur- eta fauna-hondakinak, txanponak eta arma-zatiak eta antzinako eraikinak daude Gipuzkoa sakonean, 1000 metrotik gora dagoen koba honetan.

Brontze aroko zeramika, San Adrian.

TXORITOKIETA

(ERRENTERIA, GIPUZKOA)

Mota: Multzko megalitikoko ikerketa arkeologikoa.

Kronologia: Neolitoa - Brontze Aroa

Indusketa-datak: irailak 3-15

Zuzendaritza: Jesús Tapia, Manu Ceberio

Hizkuntza: elebiduna (gaztelania eta euskara)

Izena emateko prezioa: doakoa (mantenua barne)

Leku-kopurua: 10

Aitzetako Txabala, Txoritokieta

Laguntzaileak: Erreneriako Udala, Gipuzkoako Foru Aldundia

Berrozpinen eremuan, Txoritokietako estazio megalitikoaren barruan, monumentu megalitiko ugari aurkitu dira, eta suharrizko hainbat tresna berreskuratu dira. Ikerketak megalitotegiaren antolaketa aztertzea du xede; orain arte ezagutzen diren megalitoez gain, monumentu berrien eta inguruko bizilekuen aztarnak aurkitzen ari gara.

KARAKATE-IRUKURUTZETA

(SORALUZE - ELGOIBAR - BERGARA, GIPUZKOA)

Mota: tumuluko indusketa arkeologikoa

Kronologia: Neolitoa - Brontze Aroa

Indusketa-datak: ekaina

Zuzendaritza: Manu Ceberio

Hizkuntza: elebiduna (gaztelania eta euskara)

Izena emateko prezioa: doakoa (mantenua barne)

Leku-kopurua: 5

Laguntzaileak: Soraluzeko Udala, Debegesa, Gipuzkoako Foru Aldundia

Ikerketaren helburu nagusia "Dolmenen ibilbidea" osatzen duten megalitoak aztertzea da. Deba eta Urola haranen arteko 20 km-ko igarobide honek Elosua-Plazentziako Megalitotegia osatzen du, Karakate, Irukurutzeta eta Agirreburu gailurren artean. Proiektuaren bigarren helburua, trikuharri eta tumuluak industeez gain, historiaurreko bizilekuak ere aurkitzea da.

ERROIZPE - ULI KORDALA

(LEABURU - BERASTEGI - GAZTELU - LIZARTZA - OREXA, GIPUZKOA)

Mota: Prospekzio arkeologikoa kata eta zundaketekin

Kronologia: Burdina Aroa - Erdi Aroa

Indusketa-datak: uda-udazkena*

Zuzendaritza: Manu Ceberio, Izaro Quevedo

Hizkuntza: elebiduna (gaztelania eta euskara)

Izena emateko prezioa: doakoa (mantenua barne)

Leku-kopurua: 5

Laguntzaileak: Leaburuko Udala, Gipuzkoako Foru Aldundia

Ikerteten helburua da gailur-lerro menditsu honetako populaketaren bilakaera berreraikitzea, historiaurretik Erdi Aroa. Egiten ari diren lanei esker, hainbat aztarna arkeologiko aurkitu dira: monumentu megalitikoak, antzinako etxolak eta abar.

* lanak egun solteetan burutuko dira, uztaila-urria bitartean. Indusketa honetan eskualdeko pertsonak izango dute lehentasuna, zundaketak eremutik gertuago baitaude.

JAIZKIBEL II

(HONDARRIBIA, GIPUZKOA)

Mota: indusketa arkeologikoa hileta-monumentuan

Kronologia: Neolitoa - Brontze Aroa

Indusketa-datak: ekainak 18-29

Zuzendaritza: Manu Ceberio

Hizkuntza: elebiduna (gaztelania eta euskara)

Izena emateko prezioa: doakoa (ostatua barne)

Leku-kopurua: 7

Laguntzaileak: Hondarribiako Udala, Gipuzkoako Foru Aldundia

Jaizkibel II mahirubaratz edo hileta-multzo bat da, harri-zirkuluez eraikia. Joan den urtera arte ez zen ezagutzen zenbat egituraz ostuta dagoen multzoa, ez eta zein diren bere ezaugarri nagusiak. Abian dagoen ikerketari esker egitura gehiago antzeman dira multzoan, uste baino handiagoak, eta multzoa lurraldeko esanguratsuenetako bat bilakatzen ari da.

ANDATZA

(USURBIL - DONOSTIA, GIPUZKOA)

Mota: Prospekzio arkeologikoa kata eta zundaketekin

Kronologia: Neolitoa - Erromatar garaia

Indusketa-datak: uda-udazkena*

Zuzendaritza: Manu Ceberio, Izaro Quevedo

Hizkuntza: elebiduna (gaztelania eta euskara)

Izena emateko prezioa: doakoa (mantenua barne)

Leku-kopurua: 5

Laguntzaileak: Usurbilgo Udala, Gipuzkoako Foru Aldundia.

Ikerketa honen helburua gure lurraldeko Kalkolito eta Brontze Aroa hobeto ezagutzea da, Andatza, Belkoain, Garate eta Zarate mendietan kata eta zundaketen bitartez, guztiak Oria ibaiaren inguruan kokatzen direnak. Orain arte monumentu megalitiko batzuk aurkitu izan dira bertan eta ikerketa honi esker garai eta kronologia desberdinetako zantzu interesgarriak agertzen ari dira, horietako asko historikoak.

* Ianak egun solteetan burutuko dira, uztaila-urria bitartean. Indusketa honetan eskualdeko pertsonek izango dute lehentasuna, zundaketak eremutik gertuago baitaude.

MUNOAUNDI

(AZKOITIA-AZPEITIA, GIPUZKOA)

Mota: Indusketa arkeologikoa herrixka gotortuan

Kronologia: Burdina Aroa

Indusketa-datak: uztailak 9-28

Zuzendaritza: Antxoka Martínez

lHizkuntza: elebiduna (gaztelania eta euskara)

Izena emateko prezioa: doakoa (ostatua eta mantenua barne)

Leku-kopurua: 20

Laguntzaileak: Azpeitiko eta Azkoitiko udalak, Gipuzkoako Foru Aldundia.

Munoaundi herrixkako indusketetan batik bat bertako biztanleek Burdina Aroan izandako bizimodua eta defentsa-sistema (harresia eta barrutira sartzeko sistema) aztertzen da. Gaur egun, ikerketa bi arlotan zentratzen da, eta, horietan, barrutiaren sarbidea eta harresiaren ondoko biztante-eremua aztertzen dira.

Brontzezko pisua, Munoaundi

BASAGAIN

(ANOETA, GIPUZKOA)

Mota: Indusketa arkeologikoa herrixka gotortuan

Kronologia: Burdina Aroa

Indusketa-datak: irailak 3-22

Zuzendaritza: Xabier Peñalver, Eloisa Uribari

Hizkuntza: elebiduna (gaztelania eta euskara)

Izena emateko prezioa: doakoa (ostatua eta mantenua bame)

Leku-kopurua: 15

Fskuko baten zatia, Basagain

Laguntzaileak: Anoetako Udala, Gipuzkoako Foru Aldundia

Burdina Aroko herrixka Anoetako (Gipuzkoa) Basagain mendian dago, eta duela 20 urte baino gehiagotik hona egiaztatu da bertan zegoen merkataritza-jarduera, burdinazko, zeramikazko tresnak eta beira-aleak agertu zirelako zenbait puntutan. Euskal Herrian arkeologikoki gotortutako herrixka aktiboenetako bat da.

PIRINIOETAKO ERROMATAR

GALTZADA: ZALDUA

(AURITZ, AURIZBERRI, NAFARROA)

Mota: Indusketa arkeologikoa

Kronologia: Erromatar garaia

Indusketa-datak: uztailak 9-29

Zuzendaritza: Julian Hill, Juantxo Agirre-Mauleon, Oihane Mendizabal, Ekhine García

Hizkuntza: Ingelesa, euskara eta gaztelania

Izena emateko prezioa: doakoa (ostatua eta mantenua barne)

Leku-kopurua: 5

Laguntzaileak: Nafarroako Gobernua, Euskokultur Fundazioa, Luzaideko, Orreagako, Auritzeko, Erroibarko, Artzibarko, Agoizko, Longidako udalak, Aurizberriko kontzejua.

Pirinioetan, ITER31 galtzada erromatarrean, dagoen hiri-finkapen nagusiaren eraikuntza-egituren mugaketa eta zehaztapena helburu duen indusketa arkeologikoa (Orreaga-Luzaide). Indusketa Museum of London Archaeologyko (MOLA) adituek zuzentzen dute, eta erakundeak baliatutako erregistro arkeologikoko sistemen ikaskuntzara bideratuta dago.

terra sigillata zatiak, Zaldua

PIRINIOETAKO ERROMATAR

GALTZADA: ARTZIBAR

(ARTZI, NAFARROA)

Mota: Indusketa arkeologikoa

Kronologia: Erromatar garaia

Indusketa-datak: abuztuak 20 - irailak 2

Zuzendaritza: Ekhine García, Oihane Mendizabal, Juanxo Agirre-Mauleon

Hizkuntza: elebiduna (gaztelania eta euskara)

Izena emateko prezioa: doakoa (ostatua eta mantenua barne)

Leku-kopurua: 15

Laguntzaileak: Nafarroako Gobernua, Euskokultur Fundazioa, Luzaideko, Orreagako, Auritzeko, Erroibarko, Artzibarko, Agoizko, Longidako udalak, Aurizberriko kontzejua.

Toki erromatar baten ikerketa; bertan finkatu zen Artziko Jaurreria Erdi Aroan. Gaur egun, eliza erromaniko garrantzitsua eta armagintzako kaboaren jauregia dago. Pirinioak zeharkatzen zituen galtzada erromatarren tarteko puntu batean dago.

AMAIUR

(BAZTAN, NAFARROA)

Mota: Indusketa arkeologikoa gazteluan

Kronologia: Aro Modernoa (1512-1522)

Indusketa-datak: abuztuaren 1-14

Zuzendaritza: Juantxo Agirre-Mauleon

Hizkuntza: Euskara

Izena emateko prezioa: 100 EUR (ostatua eta mantenua barne)

Leku-kopurua: 50

Amaiurko espata

Laguntzaileak: Amaiurko Herrie, Baztango Udala

Amaiurreko gaztelua Nafarroaren konkistari gogor egin zioten azken gotorlekuetako bat izan zen. Kanpaina honetan, kubo handia mugatu eta dokumentatuko da, 1513ko eraikuntza bat, kanoi-zulo plataforma handi bat hartzeko diseinatu zena.

SASETA DEFENTSA SISTEMA

(ADUNA - ASTEASU - ZIZURKIL - LARRAUL, GIPUZKOA)

Mota: Indusketa arkeologikoa lubakietan

Kronologia: 1936

Indusketa-datak: uztailak 2-15

Zuzendaritza: Javi Bucés, Alba Peña, Julien Blanco, Manex Arrastoa, Iñaki Alzuguren

Hizkuntza: elebiduna (gaztelania eta euskara)

Izena emateko prezioa: doakoa (ostatua eta mantenua barne)

Leku-kopurua: 18

Laguntzaileak: Adunako, Asteasuko, Zizurkilgo eta Larraulgo udalak, Gipuzkoako Foru Aldundia.

1936ko Frankoren altxamendutik, Oria haraneko eremu honetako mendietan, antolatutako lehenengo erresistentzia gauzatu zen, Azpeitiko komandantziatik bultzatutako lubaki eta defentsa-elementuen bidez. Leku horietan, lehenengo liskar belikoak izan ziren, eta lehenengoz matxinatuak eten zituzten Euskal Herrian. Memoria historikoa berreskuratzeko lanen barruan, ahaztutako ondare hori dokumentatzen ari da.

bala zorroak, Saseta defentsa sistema

LEMOATX

(LEMOA, BIZKAIA)

Mota: Indusketa arkeologikoa lubakietan

Kronologia: 1937

Indusketa-datak: abuztuak 13-22

Zuzendaritza: Alba Peña, Julien Blanco

Hizkuntza: Elebitan (euskara eta gaztelania)

Izena emateko prezioa: doakoa (ostatua eta mantenua barne)

Leku-kopurua: 15

Laguntzaileak: Lemoako Udala

Gerra Zibilean Lemoatxeko gunean guda bortitza gertatu zen, Lemoa frankisten eskuetan erori zen honen ondorioz eta ehundaka soldadu erail zituzten bertan. Tokiko memoria historikoa berreskuratzeko helburuarekin, Lemoako Udalak eta Aranzadi 6 urte daramatzate Lemoatxeko lubakiak industen. Aurten lubaki berrien ikerketa gauzatuko da.

granada zatia, Lemoatx

ARKEOLOGIA LABORATEGIA

(DONOSTIA, GIPUZKOA)

Kronologia: Goi-paleolitoa, Erromatar garaia, Brontze Aroa, Erdi Aroa, Aro Modernoa.

Datak: uztaila-urria

Zuzendaritza: Miriam Cubas, Suberri Matelo, Oihane Mendizabal

Hizkuntza: elebiduna (gaztelania eta euskara)

Prezioa: doakoa

Leku-kopurua: 16

Ikerketa arkeologikoan landa lanaz gain laborategiko lana ere egin behar izaten da. Hori dela eta, material arkeologikoaren tratamendu, kudeaketa eta azterketan sakondu nahi duten pertsonei bideratutako jarduera da.

Bertan, aztarnategietatik iristen den materiala prozesatuko da: laginen prozesatze (flotazioa eta bahetzea) garbitze, sailkatze eta katalogatze (argazkiak atera, datu baseak osatu, etab.) lanak egingo dira. Horretaz gain, material arkeologikoaren tratamendu eta ikerketari buruzko prestakuntza hitzaldiak eta Gipuzkoako Foru Aldundiko Gordailura bisitak eskainiko dira.

Laborategi lanak uztaitetik urrira antolatuko dira Aranzadi Zientzia Elkartek Donostian duen egoitzan (ordutegi eta egutegi zehatzak hilabeteka antolatuko dira izena ematen dutenen eta arduradunen artean adostuta).

LAGUNTZAILEAK

ERAKUNDE ETA ENPRESAK

**Gipuzkoako
Foru Aldundia**
Kultura, Gazteria eta Kirol
Departamentua
Departamento de Cultura,
Juventud y Deporte

**Nafarroako
Gobernua**

Debegesa

Gaztelu Elkarte

UDALAK

Aduna

Agoiz

Anoeta

Aranguren

Artizar

asteasuko udala

Auritz

AZKOITIA
Udala

azpeitia

Baztan

Errenteria

Erroibar

Hondarribia

Iza

Idiazabal

Larraul

Leaburu

Lemoa

Longida

Luzaide

Segura

Soraluze

Usurbil

Zegama

Zerain

Zizurkil

ZERBITZU

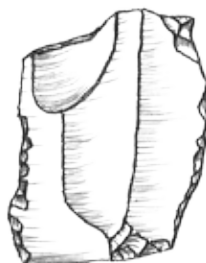

ARKEOLOGIKOAK

- Indusketak, zundaketak eta prospekzio arkeologikoak
- Obren kontrol arkeologikoa (lur mugimenduak, sastrakak kentzea...)
- Azterlan historiko-arkeologikoak eta dokumentalak
- Ondasun higiezinak eta higigarrien azterlana eta balorazioa
- Prospekzio geofisikoak
- Laser bidezko eskaneatzea eta aztarnategien topografiatzea
- Aztarnategien aireko argazkia
- Material arkeologikoen azterlan espezializatua (zeramika, fauna, litikoa)
- Azterketa antropologikoak
- Aztarnategien eta material arkeologikoen inbentarioa eta katalogazioa
- Legezko aholkularitza - hirigintza-plangintzako arauak
- Aholkularitza historikoa
- Itzulpen espezializatuak
- Argitalpenak
- Ondare-elementuen musealizazioa eta seinalizazioa
- Aztarnategi arkeologikoak finkatzea eta lehengoratzeta
- Publikoari oro har eta eskolatuak zuzendutako tailer didaktikoak
- Erakusketen antolamendua
- Ondareari buruzko unitate didaktikoak eta e-learning ikastaroak
- Auzolandegiak eta boluntariotza-lanak antolatzea

Informazio gehiago: www.aranzadi.eus

Harremanetarako: zuzendaritza@aranzadi.eus

aranzadi
zientzia elkarte

Zorroagaina 11
20014 Donostia-San Sebastián (Gipuzkoa)
Tel.: 943 466 142
www.aranzadi.eus